

LÆRLINGER

I BARNE- OG UNGDOMSARBEIDERFAGET I MENIGHETSBARNEHAGEN OG I MENIGHETENS BARNE- OG UNGDOMSARBEID

Lærlingeordningen kan være både nyttig, praktisk og lønnsom for arbeidsgivere og arbeidstakere. Denne informasjonen fokuserer på lærlinger i barne- og ungdomsarbeiderfag, som særlig er aktuelt for menighetsbarnehager men også for barne- og ungdomsarbeid i menighetene.

Denne informasjonen er utarbeidet av Det partssammensatte OU-styret i KA-området 2009 og bygger på tilsvarende informasjon med fokus på lærlinger på kirkegården.

Fagbrev som barne- og ungdomsarbeider gir kompetanse til arbeid i barnehager, skoler, skolefritidsordninger og fritidsklubber. En barne- og ungdomsarbeider kan også jobbe med tiltaksarbeid innenfor barnevern og sosiale tjenester. Opplæringen består av 2 år i skole + 2 års læretid.

Noen fordeler med lærlinger

- Den ansatte som er veileder for en lærling får nye utfordringer, utvikling i sitt arbeid og kontakt med fagmiljøet. Å ha en lærling vil derfor være meningsfullt og utviklende for veilederen.
- Lærlinger bringer med seg nye ideer og ny kunnskap som kan virke vitaliserende og positivt for både arbeidsmiljø og arbeidspraksis.
- Lærlinger vil ha positiv betydning for rekruttering av kvalifisert arbeidskraft.
- Fylkeskommunen har ansvaret for opplæring av veilederne.

Arbeidsforhold og økonomi

- Man binder seg til 2 års læretid
- Lærlingen lønnes 1. halvår med 30% av tariff, økende til 80% i 4.halvår
- Gir motivert og kvalifisert arbeidskraft
- Virksomheten vil ha arbeidsgiveransvar for lærlingen
- Staten yter en viss økonomisk kompensasjon blant annet for det administrative arbeidet knyttet til å ha en lærling (for tiden om lag kr. 95.000 over to år). De fleste steder kan Opplæringskontoret gjøre dette arbeidet og vil da helt eller delvis få tilskuddet (se nedenfor).
- Se HTA kap 6 for lønnsbestemmelser og andre vilkår.

Krav til lærebedrifter

- Veilederen må kjenne læreplanen for faget og ha pedagogisk kompetanse (oftest er veilederen førskolelærer eller barne- og ungdomsarbeider). Veilederen bør være i full stilling.
- Arbeidsoppgavene på lærestedet må fylle kravene i læreplanen, slik at lærlingen får den opplæringen han/hun skal ha (se mer om dette lenger ned).
- Lærlingen har selv ansvaret for egen læring. Veilederen skal derfor ikke bruke mye tid på lærlingen, men læringen skjer gjennom at veileder og lærling arbeider sammen.

HVORDAN FÅ EN LÆRLING?

- Lærlinger er relativt populære (noe som indikerer at dette er en god investering). Det er derfor ikke sikkert at man får en lærling selv om man vil ha.
- Alle fylker har flere skoler som gir opplæring i barne- og ungdomsarbeiderfag. Oppdatert oversikt over skolene finner du på www.vilbli.no.
- Det er to hovedveier til å få en lærling:

1. Mest arbeidskrevende måte: Bedriften/virksomheten tar selv alt ansvar, søker fylkeskommunen om godkjenning som lærebedrift, rekrutterer lærlingen, skriver kontrakt med lærlingen, sørger for at lærlingen får dekket alle kravene i læreplanen gjennom læretida (ev. gjennom samarbeid med annen bedrift) osv. Den statlige støtten tilfaller lærebedriften/virksomheten. Kontakt fylkeskommunens fagopplæringsavdeling.

2. Enkleste måte: Bedriften/virksomheten melder seg inn i et opplæringskontor. Opplæringskontoret vil da administrere godkjenning som lærebedrift, det formelle og det administrative omkring lærlingen. Den økonomiske kompensasjonen for lærlingen vil helt eller delvis tilfalle opplæringskontoret. Dette anses som en meget gunstig ordning.

Opplæringskontoret ordner for eksempel:

- Godkjenning av menighetsbarnehagen (og eventuelt annet menighetsarbeid) som lærested
- Eventuelt samarbeid med annen virksomhet/deling av læretid
- Godkjenning av veileder
- Kontrakt med skolen, lærlingen og barnehagen
- Oppmelding til fagprøve og annen oppfølging av lærlingen
- Rekruttering av lærlinger/ "reklame" for virksomheten
- Eventuelt kursing og oppfølging av veileder

HVA ER ET OPPLÆRINGSKONTOR?

Opplæringskontor er et formelt samarbeid mellom bedrifter som i fellesskap påtar seg et opplæringsansvar. Lærekontrakt inngås mellom lærling og opplæringskontoret, mens opplæringen vil finne sted i en eller flere av medlemsbedriftene.

Opplæringskontorene er dels geografiske og dels knyttet til fag. Den enkelte fylkeskommune har oversikt over opplæringskontorene på sine hjemmesider. I mange fylker er det Opplæringskontor for offentlig sektor (OKOS), Opplæringskontor for helsefag eller Kommunenes opplæringskontor som er godkjent for barne- og ungdomsarbeiderfaget. Det kan være flere opplæringskontor i fylket som er aktuelle.

I enkelte fylkeskommuner vil opplæringskontoret ikke ha private virksomheter som medlemmer. Der dette er tilfelle vil virksomheten selv gjøre jobben som beskrevet under punkt 1. Mange opplæringskontor er imidlertid svært interessert i flere private medlemsbedrifter, også der opplæringskontorets navn tyder på offentlig virksomhet.

HVA ER ET LÆREFAG OG EN LÆRLING?

Det nasjonale utdanningssystemets videregående opplæring deles inn i studieforberedende og yrkesfaglige studieretninger. De studieforberedende studieretningene er i hovedsak en videreføring av det gamle gymnasets. De yrkesfaglige studieretningene fører frem til yrkeskompetanse/fagbrev/svennebrev (til sammen 232 ulike fag er godkjent). De fleste yrkesfaglige studieretningene består av 2 år i skole pluss 2 års opplæring i bedrift. "Lærling" er betegnelsen på eleven under opplæring i bedrift.

Informasjon om hvilke studieretninger og fag som er godkjent finnes på Utdanningsdirektoratets hjemmesider.

ANGÅENDE LÆRETIDENS INNHOLD

Høsten 2008 kom det nye læreplaner. Tidligere var det et krav at lærlingene skulle ha omfattende praksis fra alle aldersgruppene 0-6 år, 6-12 år og 12-18 år. Dette kravet er endret i den nye læreplanen, som sier at lærlingen skal ha "opplæring i ulike pedagogiske tilbud for barn og unge i alderen 0-18 år".

Det er den enkelte fylkeskommune som bestemmer hvordan praksiskravet skal praktiseres, og praksis er svært ulik fra fylke til fylke. Enkelte fylker krever fortsatt bred praksis fra alle aldersgrupper, mens andre mener praksis fra for eksempel barnehage kan dekke kravene i læreplanen. Fylkeskommunen eller opplæringskontoret vil gi informasjon om fylkeskommunens praksis og vil vurdere behovet for delt læretid eller samarbeid med annen virksomhet.

OGSÅ FOR MENIGHETENS BARNE- OG UNGDOMSARBEID

Mange steder vil læretid i en menighetsbarnehage kunne kombineres med praksis i menighetens ungdomsarbeid. Opplæringskontoret vurderer og godkjenner slike samarbeidsløsninger. Menigheter som ønsker lærling i sitt barne- og ungdomsarbeid men som ikke har egen barnehage kan også ta kontakt med opplæringskontoret for å få til samarbeid med en annen virksomhet (for eksempel barnehage/SFO) om delt læretid for en lærling. Det er mange muligheter og opplæringskontorene vil kunne gi råd og veiledning.

Annen praktisk informasjon

- Læreplan for barne- og ungdomsarbeiderfaget finnes blant annet på Utdanningsdirektoratets hjemmeside.
- Voksne arbeidstakere kan ha egne rettigheter til utdanning/praksis etter kompetansereformen, blant annet gjennom "Praksiskandidatordningen" og realkompetansevurdering. Blant annet kan VOX gi mer informasjon om ordningene og kontaktinformasjon for den enkelte fylkeskommune.

NYTTIGE ADRESSER

- Læreplan for barne- og ungdomsarbeiderfaget, VG3, opplæring i bedrift: www.utdanningsdirektoratet.no
- VOX – Nasjonalt senter for læring i arbeidslivet: www.vox.no
- Opplæringslova: www.lovdata.no (Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa)
- Utdanningsdirektoratet: www.utdanningsdirektoratet.no
- Vilbli.no – informasjonstjeneste for søkere til videregående opplæring (samarbeid mellom fylkeskommunene, KS og Utdanningsdirektoratet): www.vilbli.no
- Nettportal for helse- og sosialfag: www.helseogsosialfag.no (drives av Helsedirektoratet)